

แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชน ในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก กรณีภัยออนไลน์

โดย
มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย
ร่วมกับ
สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน

“

เด็กทุกคน...

มีสิทธิได้รับการปกป้อง
คุ้มครองจากความรุนแรง
ถูกทำร้าย ถูกละเลยทอดทิ้ง
และการถูกแสวงหาประโยชน์

”

แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชน

ในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กกรณีภัยออนไลน์

โครงการ “ขับเคลื่อนงานคุ้มครองเด็กจากภัยออนไลน์”

สนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

บรรณาธิการ: ดร.ศรีดา ตันตะอธิพานิช

ปกและรูปเล่ม/ภาพประกอบ: สุณิษา ชูรุ่ง

พิมพ์ครั้งที่ 1:

กรกฎาคม 2563 จำนวน 500 เล่ม

ISBN: 978-616-91305-2-9

พิมพ์ที่: บริษัท ทีเอส พรินติ้ง มีเดีย จำกัด

517 ถนนพระรามที่ 2 ซอย 43 แขวงบางมด

เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150

เบอร์โทรติดต่อ 0-2870-0780

จัดทำโดย: มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย

ห้อง 3c15 ชั้น 3 เลขที่ 723 อาคารศุภาคาร

ถนนเจริญนคร แขวงคลองตันใต้ เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600

โทรศัพท์: 0-2860-1358 โทรสาร: 0-2860-3437

เว็บไซต์: www.inetfoundation.or.th

คำนำ

เด็กทุกคน มีสิทธิได้รับการปกป้องคุ้มครองจากความรุนแรง การถูกทารุณ ทำร้าย ถูกละเลยทอดทิ้ง และถูกแสวงหาประโยชน์ ความรุนแรงต่อเด็กมีได้ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเด็ก ตั้งแต่อาการบาดเจ็บที่มองเห็นได้ด้วยตา พัฒนาการทางร่างกาย ความสามารถในการเรียนรู้ จิตใจหมองเศร้า กลายเป็นเด็กอ่อนแอ ขี้แพ้ อมทุกข์ ปัญหาสุขภาพจิตมักส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางกายด้วย

แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์ ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “ขับเคลื่อนงานคุ้มครองเด็กจากภัยออนไลน์” ภายใต้การสนับสนุนของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ปีงบประมาณ 2562 โดยมีแนวคิดในการปกป้องคุ้มครองเด็กจากความรุนแรงทุกรูปแบบในทุกพื้นที่ ซึ่งทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือและร่วมรับผิดชอบ โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่สื่อออนไลน์ถูกใช้ในการนำเสนอข่าวสาร ส่งต่อ แพร่กระจายอย่างรวดเร็วขอบเขตการควบคุม เด็กที่เป็นผู้เสียหายในข่าวบนโลกออนไลน์จะถูกบันทึกไว้อย่างถาวร トラบเท่าที่ยังไม่มีกฎหมายหรือเทคโนโลยีใดมายับยั้งควบคุมได้ วนเวียนทำร้าย ส่งผลกระทบต่อชีวิตของเด็กและครอบครัวอย่างไม่มีวันจบสิ้น

แนวปฏิบัติสื่อฯ ฉบับนี้ จึงได้ศึกษารวบรวมข้อกำหนด และแนวทางปฏิบัติในการนำเสนอข่าวเด็กจากองค์กรวิชาชีพสื่อมวลชน ผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชน สื่อพลเมือง นักวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อ ด้านกฎหมาย ด้านอินเทอร์เน็ตเทคโนโลยี ด้านจิตเวชเด็กและวัยรุ่น และด้านการคุ้มครองเด็ก เพื่อเสนอแนะแนวทางการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์ได้อย่างเหมาะสมและสามารถนำไปใช้งานได้จริง ทั้งในกลุ่มสื่อวิชาชีพและสื่อสมัครเล่น

มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย ผู้รับผิดชอบโครงการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์
ฉบับนี้ จะเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่ช่วยให้การนำเสนอข่าวและการเผยแพร่ข้อมูล
เกี่ยวกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์ เป็นไปอย่างมีทิศทาง โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุด
ของเด็กและการคุ้มครองเด็กเป็นสำคัญ

โครงการ “ขับเคลื่อนงานคุ้มครองเด็กจากภัยออนไลน์”

มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย

กรกฎาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	5
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	9
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	14
หมวด 1 คำนิยาม	30
หมวด 2 ทั่วไป	33
หมวด 3 การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กกรณีภัยออนไลน์	39
หมวด 4 สิทธิที่จะถูกลืมของเด็กในโลกออนไลน์	53
ข้อเสนอในการนำแนวปฏิบัติฯ ไปใช้งาน	56
บทขอบคุณ	59
บรรณานุกรม	64

“

การนำเสนอข้อมูลข่าวสาร
ต้องคำนึงถึง
เด็กที่ปรากฏในข่าว
เพื่อป้องกันและลดผลกระทบ
ที่จะเกิดกับเด็กให้ได้มากที่สุด

”

แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชน
ในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
กรณีภัยออนไลน์

บทนำ

ปัจจุบันข่าวสารเรื่องภัยออนไลน์ที่เกิดขึ้นกับเด็ก ได้รับความสนใจจากสื่อมวลชนและนำเสนอผ่านช่องทางสื่อไปยังประชาชนทั่วไปอย่างแพร่หลาย รูปแบบภัยออนไลน์ในปัจจุบันมีความซับซ้อนและอันตรายมากขึ้น บ่อยครั้งที่เชื่อมโยงกับการกระทำผิดกฎหมาย เช่น การล่อลวงเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ การข่มขู่แบล็คเมล การทารุณกรรม การติดตามคุกคามและการกลั่นแกล้งระรานทางไซเบอร์ ฯลฯ ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น

การนำเสนอข่าวสารเรื่องภัยออนไลน์ต่อเด็กผ่านสื่อมวลชนนั้น นอกจากจะเป็นประโยชน์เพื่อการแจ้งข่าวสาร เตือนภัย ให้ความรู้ หรือระดมสรรพกำลังความคิดเห็นเพื่อการป้องกันแก้ไขปัญหาหรือเปลี่ยนแปลงสังคมแล้ว บ่อยครั้งจะทิ้งปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตัวเด็กและครอบครัวไว้ภายหลังเสมอ เช่น การละเมิดอัตลักษณ์ ข้อมูลและความเป็นส่วนตัว การเปิดเผยความลับและความเป็นอยู่อย่างสงบของเด็กและครอบครัว การกระทำซ้ำเติม ข่มเหงจิตใจ และความรู้สึกรู้อับเศร้าหวาดกลัว การเปิดพื้นที่สาธารณะแสดงความคิดเห็นจนนำไปสู่การเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวที่มากขึ้น การวิจารณ์เด็กในทางเสียหาย การบิดเบือนข้อมูล ฯลฯ เหล่านี้ได้กลายมาเป็นปัญหาสำคัญของการนำเสนอข่าวภัยออนไลน์ที่เกิดขึ้นกับเด็ก

ทุกภาคส่วนควรมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทเพื่อลดผลกระทบและบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อมวลชน ที่เป็นสถาบันสำคัญของสังคมในการแสดงบทบาทอันทรงอิทธิพลที่เป็นผู้นำพาข้อมูล ความคิดเห็น ความเชื่อ ความรู้ ความบันเทิง และข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ ไปสู่ผู้รับสารเป้าหมาย เนื่องจากสื่อมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความคิด ความเชื่อ และการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคม ดังนั้น สื่อมวลชนต้องทำหน้าที่ในการร่วมปกป้องคุ้มครองเด็กจากภัยออนไลน์

ด้วยการตระหนักถึงภัยออนไลน์ที่สื่อเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในฐานะเป็นช่องทางการสื่อสาร ในฐานะผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้ผู้รับสารมีข้อมูลมากพอที่จะสามารถคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเป็น การปกป้องคุ้มครองเด็กที่เกี่ยวข้องกับภัยออนไลน์ดังกล่าว

ประเทศไทยได้ลงนามเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก องค์การ สหประชาชาติ เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ระบุว่า “ในการกระทำใดที่เกี่ยวกับเด็กต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นอันดับแรก” เพื่อให้เด็กได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถเติบโตเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพต่อไปใน อนาคตได้ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่รัฐภาคีภายใต้อนุสัญญาดังกล่าวต้องปฏิบัติตาม

โดยอ้างอิง แนวปฏิบัติ เรื่อง “การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และภาพข่าว ผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ” พ.ศ. 2560 และ “การเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน” พ.ศ. 2561 ของ สภาการ หนังสือพิมพ์แห่งชาติ และ แนวปฏิบัติ เรื่อง “การได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพ ข่าวของสื่อมวลชน” โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ ตกเป็นข่าว พ.ศ. 2559 ของ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและ โทรทัศน์ไทย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและ โทรทัศน์ไทย และ สมาคมผู้ผลิตข่าวออนไลน์ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องด้านการปกป้อง คุ้มครองแหล่งข่าวและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำเสนอข่าว จึงเห็นควรจัดทำแนวทาง ปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชน ในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณี ภัยออนไลน์ เพื่อการปกป้องคุ้มครองเด็กและลดผลกระทบจากการนำเสนอข่าวและ ภัยออนไลน์ที่เกิดกับเด็กให้ได้มากที่สุด

มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย ผู้รับผิดชอบโครงการ ภายใต้การสนับสนุน ของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จึงได้ร่วมมือกับ สมาคม

วิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสดย.) ศึกษาเอกสารงานวิจัย กฎหมายและแนวปฏิบัติ ตลอดจนรวบรวมข้อมูลและข้อคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ยกร่างข้อเสนอแนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์ จากนั้นจัดประชุมกลุ่มย่อย 2 ครั้ง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมจากสื่อมวลชนกว่า 20 องค์กร ร่วมพูดคุย เสนอแนะการปรับปรุงร่างข้อเสนอแนวปฏิบัติสื่อฯ ทั้งยังมีการจัดอบรมเพื่อแนะนำ ร่างข้อเสนอแนวปฏิบัติสื่อฯ ดังกล่าว อีก 1 ครั้ง เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากสื่อผู้ปฏิบัติงานจริง นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลายท่านที่ให้การชี้แนะเพื่อปรับปรุงพัฒนาเอกสารฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์ ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กที่ปรากฏเป็นผู้เสียหายในกรณีภัยออนไลน์ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและครอบครัว ทั้งในปัจจุบันและอนาคต แนวปฏิบัติสื่อฯ นี้ จึงเหมาะกับสื่อมวลชนทั้งที่เป็นสื่ออาชีพ องค์กรสื่อ สื่อพลเมือง และบุคคลทั่วไป ที่จะใช้เป็นแนวทางในการนำเสนอข่าวสารข้อมูลหรือเรื่องราวของเด็ก โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 7 ส่วนได้แก่

1. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง
3. หมวด 1 คำนิยาม
4. หมวด 2 ทั่วไป
5. หมวด 3 การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กกรณีภัยออนไลน์
6. หมวด 4 สิทธิที่จะถูกลืมของเด็กในโลกออนไลน์
7. ข้อเสนอในการนำแนวปฏิบัติสื่อฯ ไปใช้งาน

“

การปกป้อง
คุ้มครองเด็ก
เป็นหน้าที่ของ
ผู้ใหญ่ทุกคน

”

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก คือ ข้อตกลงระหว่างประเทศที่จัดทำขึ้นโดยสหประชาชาติ โดยได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly) ในปี 2532

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก บอกรถึงนิยาม เด็ก หมายถึง บุคคลทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และมาตรฐานสิทธิมนุษยชนของเด็กเพื่อช่วยให้ประเทศต่าง ๆ ให้ความสำคัญคุ้มครองดูแลเด็กได้อย่างเหมาะสม

ปัจจุบัน อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่ได้รับการรับรองมากที่สุดในโลก โดยเกือบทุกประเทศ (196 ประเทศ) ได้เข้าเป็นภาคีแล้ว โดยประเทศไทย ได้ลงนามเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รวมหลักการสำคัญ คือ การไม่เลือกปฏิบัติ และเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก โดยมีเนื้อหา 4 ด้าน (องค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทย) ได้แก่

1. สิทธิที่จะมีชีวิตรอด
2. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง
3. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา
4. สิทธิที่จะมีส่วนร่วม

1. สิทธิที่จะมีชีวิตรอด

เริ่มตั้งแต่เมื่อแรกเกิด เด็ก ๆ มีสิทธิที่จะมีชีวิตรอด ได้รับการจดทะเบียนเกิด มีสิทธิที่จะมีชื่อ ได้สัญชาติ และได้รับการเลี้ยงดูจากบิดามารดาของตน ไม่ถูกแยกจากครอบครัว รวมทั้งได้รับการปกป้องคุ้มครองอย่างเหมาะสม โดยรัฐมีหน้าที่ประกันสิทธิ

เหล่านี้ และจัดหาบริการพื้นฐานต่าง ๆ เพื่อให้เด็ก ๆ ได้มีชีวิตรอด และเติบโตขึ้นอย่างแข็งแรง ไม่ว่าจะเป็นการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานในยามเจ็บป่วย ในด้านโภชนาการก็ต้องมีอาหารที่ดีมีประโยชน์ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก มีน้ำดื่มที่สะอาด ได้อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนที่สะอาด ตลอดจนโอกาสเข้าถึงการพัฒนาต่อไปในอนาคต ฯลฯ

2. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง

เมื่อเด็ก ๆ ได้เกิดและรอดชีวิตมาแล้ว สิ่งต่อมาที่พวกเขาควรได้รับคือการปกป้องคุ้มครอง คือได้รับความคุ้มครองจากการใช้ความรุนแรงทั้งร่างกายและจิตใจ และยังรวมไปถึงการคุ้มครองจากการใช้แรงงานผิดกฎหมาย การทำงานอันตราย หรือขัดขวางการศึกษา ในเรื่องสารเสพติดก็เช่นกัน เด็ก ๆ จะต้องได้รับการคุ้มครองจากสารอันตราย สารมีพิษ และสิ่งเสพติดต่าง ๆ อีกหนึ่งการให้ความคุ้มครองที่สำคัญยิ่งก็คือ คุ้มครองจากการค้ามนุษย์ การขายและการลักพาเด็ก การล่วงละเมิดทางเพศ และการแสวงประโยชน์กับเด็กในทุกรูปแบบ โดยรัฐจะมีหน้าที่ต้องฟื้นฟูทั้งร่างกายและจิตใจได้กลับคืนสู่สังคมอย่างมีศักดิ์ศรีอีกด้วย

ในแง่ของกระบวนการกฎหมาย แม้จะเป็นเด็กก็มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือจากกระบวนการยุติธรรมเช่นกัน และมีลักษณะเฉพาะตัวอีกด้วย นั่นคือ ในทุกขั้นตอนตั้งแต่การให้ปากคำ ตลอดจนถึงการพิจารณาคดี จะต้องถือประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ สำหรับเด็กที่ถูกพรากจากครอบครัว จะต้องได้รับการคุ้มครองดูแลอย่างเหมาะสม ตามภูมิหลังทางชาติพันธุ์ ภาษา ศาสนาและวัฒนธรรมของเด็ก ในภาวะสงคราม เด็ก ๆ ต้องได้รับการคุ้มครองจากภัยสงคราม ไม่ถูกเกณฑ์เป็นทหาร หรือมีส่วนร่วมในการสู้รบ ในกรณีที่เด็กเป็นผู้ลี้ภัย จะได้รับการช่วยเหลือ และได้รับการปกป้องคุ้มครองเป็นกรณีพิเศษ

3. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา

เด็กในวันนี้คืออนาคตของชาติในวันข้างหน้า การศึกษาและพัฒนาการจึงเป็นอีกเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญ เริ่มตั้งแต่ที่เด็ก ๆ จะต้องได้รับบริการพัฒนาปฐมวัย และได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อที่หลากหลาย โดยมีพ่อแม่เป็นผู้คอยช่วยแนะนำ ขณะที่เด็กที่มีความจำเป็นพิเศษ เช่น เด็กพิการ ก็ต้องได้รับการดูแลให้มีชีวิตที่ปกติสุข ได้รับโอกาสพัฒนาและการศึกษาที่เหมาะสม ให้สามารถเติบโตพึ่งพาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ตลอดจนมีส่วนร่วมในชุมชน สิทธิด้านการพัฒนานี้ยังหมายรวมถึงการต่อยอดไปสู่ทักษะเฉพาะต่าง ๆ การพัฒนาความสามารถทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ที่จะทำให้เด็ก ๆ ได้ก้าวไปสู่อนาคตที่สดใส และมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไปในอนาคต

4. สิทธิที่จะมีส่วนร่วม

เด็ก ๆ ก็คือสมาชิกคนหนึ่งในสังคม อาจจะไม่เล็กสักหน่อย แต่ก็มีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัว ทั้งการแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี หรือเข้ามามีบทบาทในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิของเด็กและเยาวชนเอง โดยความคิดเห็นดังกล่าวของเด็กจะต้องได้รับการพิจารณาอย่างจริงจังตามสมควรแก่อายุและวุฒิภาวะของเด็กคนนั้น

เด็กและเยาวชนแทบทุกคนมีศักยภาพที่ไม่สามารถมองข้ามได้เลย ในขณะที่ภาครัฐมีหน้าที่ที่จะเอื้ออำนวยและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนตั้งแต่ระดับชุมชนเป็นต้นไป ทุกภาคส่วนก็ควรจะมีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนให้เด็ก ๆ และเยาวชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ได้แสดงความคิดเห็น มีพื้นที่ในการใช้ศักยภาพของตนเอง ที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ดีสู่สังคม

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก นำมาซึ่งกฎหมายและแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ รวมถึงเป็นแนวทางหลักในการพัฒนา แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์ ฉบับนี้ด้วย

“

ไม่มีเด็กคนใด
สมควรถูกกลั่นแกล้ง
รังแก ทารุณกรรม

”

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

คำว่า “เด็ก” ตามกฎหมาย หมายถึง บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พ.ศ. 2560

มาตรา 32

บุคคลย่อมมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว เกียรติยศ ชื่อเสียง และครอบครัว การกระทำความผิดเป็นการละเมิดหรือกระทบต่อสิทธิของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ไม่ว่าในทางใด ๆ จะกระทำได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

มาตรา 71 วรรคสาม

รัฐพึงให้ความช่วยเหลือเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาส ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลดังกล่าวถูกใช้ความรุนแรง หรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม รวมตลอดทั้งให้การบำบัด ฟื้นฟูและเยียวยาผู้ถูกกระทำการดังกล่าว

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

มาตรา 22

การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก เป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การกระทำใดเป็นไป เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเด็ก หรือไม่ ให้พิจารณาตามแนวทางที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 27

ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศ ประเภทใด ซึ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ

พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและ
วิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

พ.ศ. 2553

มาตรา 130

ห้ามมิให้ผู้ใดบันทึกภาพ แพร่ภาพ พิมพ์รูป หรือบันทึกเสียง แพร่เสียงของเด็กหรือ เยาวชน ซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือโฆษณาข้อความซึ่งปรากฏในทางสอบสวน ของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือในทางพิจารณาคดีของศาลที่อาจทำให้บุคคลอื่นรู้จักตัว ชื่อตัว หรือชื่อสกุล ของเด็กหรือเยาวชนนั้น หรือโฆษณาข้อความเปิดเผยประวัติการกระทำความผิด หรือสถานที่อยู่ สถานที่ทำงาน หรือสถานศึกษาของเด็กหรือเยาวชนนั้น ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่การกระทำเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาโดยได้รับอนุญาตจากศาลหรือการกระทำที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครอง

สถาบันครอบครัว พ.ศ. 2562

มาตรา 39

เมื่อมีการแจ้งตามมาตรา 23 หรือมีการร้องทุกข์หรือกล่าวโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หรือผู้เสียหายเป็นผู้ฟ้องคดีอาญาอันมีลักษณะเป็นการกระทำความรุนแรงในครอบครัวแล้ว ห้ามผู้ใดลงพิมพ์โฆษณาหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนด้วยวิธีใด ๆ ซึ่งภาพ เรื่องราว หรือข้อมูลใด ๆ ซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือบุคคลในครอบครัว การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือบุคคลในครอบครัว ในกรณีที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา หรือเพื่อประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์สาธารณะ หากเป็นข้อมูลส่วนบุคคลต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากบุคคลผู้นั้น และในการเปิดเผยต้องไม่ระบุชื่อหรือข้อมูลส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลที่เกี่ยวกับบุคคลใด ถ้าหากการเปิดเผยนั้นจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร หรือจะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต สุขภาพ หรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด จะทำการเปิดเผยไม่ได้ ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต้องดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารด้วย

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด
เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และ
พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิด
เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

มาตรา 14

ผู้ใดกระทำความผิดต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือนหรือปลอมไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา

(4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้

(5) เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นข้อมูลคอมพิวเตอร์ตาม (1) หรือ (4)

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง (1) มิได้กระทำต่อประชาชน แต่เป็นการกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผู้กระทำ ผู้เผยแพร่หรือส่งต่อซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าวต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เป็นความผิดอันยอมความได้

มาตรา 16

ผู้ใดนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ที่ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่ปรากฏเป็นภาพของผู้อื่น และภาพนั้นเป็นภาพที่เกิดจากการสร้างขึ้น ตัดต่อ เติม หรือดัดแปลงด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือวิธีการอื่นใด โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท

ถ้าการกระทำตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อภาพของผู้ตาย และการกระทำนั้นน่าจะทำให้บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของผู้ตายเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง หรือได้รับความอับอายผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษเช่นเดียวกัน เว้นแต่เป็นการนำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์โดยสุจริต อันเป็นการติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนย่อมกระทำ ผู้กระทำไม่มีความผิดและเป็นความผิดอันยอมความได้ ถ้าผู้เสียหายตายเสียก่อนร้องทุกข์ ให้บิดา มารดา คู่สมรสหรือบุตรของผู้เสียหายร้องทุกข์ได้ และให้ถือว่าเป็นผู้เสียหาย

พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550

มาตรา 7

ข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคล เป็นความลับส่วนบุคคล ผู้ใดจะนำไปเปิดเผยในประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปตามความประสงค์ของบุคคลนั้นโดยตรง หรือมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย แต่ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ผู้ใดจะอาศัยอำนาจหรือสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการหรือกฎหมายอื่นเพื่อขอเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพของบุคคลที่ไม่ใช่ของตนไม่ได้

แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
เรื่อง การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว
การแสดงความคิดเห็น และภาพข่าว
ผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ
พ.ศ. 2560

1. การเสนอข่าว เนื้อหาข่าว และการแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับ
ผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ

1.1 หนังสือพิมพ์ต้องไม่ตีพิมพ์ชื่อ ชื่อสกุล หรือตำบลที่อยู่ของผู้หญิง
และเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมทั้งชื่อ ชื่อสกุล และตำบลที่อยู่ของผู้ที่
เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ หรือสิ่งที่ทำให้รู้หรือสามารถรู้ได้ เช่น ข้อมูล
สถานศึกษา หรือที่ทำงานของผู้เสียหาย

1.2 ในกรณีผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้รับอันตรายถึง
แก่ชีวิต ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 1.1 เว้นแต่การเผยแพร่ข้อมูลนั้น เป็น
ประโยชน์ต่อสาธารณะ

1.3 การพาดหัวข่าว โปรยข่าว ตลอดจนเนื้อหาข่าว และการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ จะต้องกระทำด้วยความระมัดระวัง ทั้งในเรื่องการใช้ภาษา การให้รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในที่เกิดเหตุ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ โดยต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน หรือความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียงเกียรติคุณผู้เสียหาย และไม่ตอกย้ำให้เกิดความเข้าใจผิดเกี่ยวกับทัศนคติเรื่องเพศอันเนื่องมาจากการล่วงละเมิดทางเพศนั้น

2. การเสนอภาพข่าวผู้หญิงและเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศ

2.1 หนังสือพิมพ์ต้องไม่ตีพิมพ์ภาพข่าวของผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ รวมถึงภาพข่าวใด ๆ ที่จะทำให้รู้ได้ เช่น ภาพผู้เกี่ยวข้อง ภาพที่เกิดเหตุ สถานศึกษา สถานที่ทำงาน ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ และไม่ว่าผู้ที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศนั้นจะเสียชีวิตหรือไม่ก็ตาม

2.2 ในกรณีผู้หญิงและเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้รับอันตรายถึงแก่ชีวิต ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 2.1 เว้นแต่การเผยแพร่ข้อมูลนั้น เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ โดยสามารถนำเสนอได้เฉพาะภาพหน้าตรงของผู้เสียชีวิตขณะมีชีวิตอยู่เท่านั้น

แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์
เรื่อง การเสนอข่าว ความคิดเห็น
และภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน
พ.ศ. 2561

1. การเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิมนุษยชนของเด็กและเยาวชน โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ

2. การเสนอข่าว ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

2.1 ต้องไม่เปิดเผยชื่อ ชื่อสกุล ภูมิลำเนาที่อยู่ของเด็กและเยาวชน รวมทั้งชื่อ ชื่อสกุล และภูมิลำเนาที่อยู่ของบิดา มารดา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน รวมทั้งสิ่งที่ทำให้รู้หรือสามารถรู้ถึงตัวเด็กและเยาวชนได้ เช่น ข้อมูลสถานศึกษาหรือที่ทำงาน โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหาย แก่จิตใจ ชื่อเสียงเกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็กและเยาวชน หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เว้นแต่การเผยแพร่ข้อมูลนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ต่อการติดตามตัวเด็กและเยาวชน ในกรณีที่เด็กและเยาวชนนั้นสูญหายไป และไม่ส่งผลกระทบในทางลบแก่เด็กและเยาวชน

2.2 ต้องไม่ล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว หรือชีวิตครอบครัวของเด็กและเยาวชน แม้ว่าจะได้รับความยินยอมจากเด็ก เยาวชน หรือผู้ปกครองก็ตาม

2.3 ต้องไม่นำเสนอภาพลามก อนาจาร โป้เปลือย อุจาด ของเด็กและเยาวชน

2.4 พึงระวังการนำเสนอข่าวที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตของเด็กและเยาวชน ไม่ว่าจะเนื้อหาข่าวนั้นจะมีเจตนาดีต่อเด็กและเยาวชนหรือไม่ก็ตาม

2.5 พึงระวังการถ่ายภาพ และนำเสนอภาพเด็กและเยาวชน ในพื้นที่สาธารณะ ควรขออนุญาตผู้ที่อยู่ในภาพหรือผู้ปกครองทุกครั้ง รวมทั้งระวังการนำเสนอภาพประกอบข่าว เนื้อหา บทความ ที่เป็นเชิงลบ โดยที่ผู้ปรากฏในภาพนั้นไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือหากต้องนำเสนอภาพควรใส่ข้อความว่า “เป็นภาพประกอบที่บุคคลในภาพไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา”

2.6 พึงระวังการนำเสนอ ผลิต หรือเผยแพร่ซ้ำ ซึ่งภาพ หรือคลิปภาพเด็กและเยาวชนในลักษณะขบขัน ทำให้เป็นตัวตลก น่าสงสาร สมเพศ ที่มีการส่งต่อกันทางสื่อสังคมออนไลน์

2.7 พึงระวังการเสนอข่าว และภาพข่าวกิจกรรมการกุศล หรือสาธารณประโยชน์ ที่เป็นการเปิดเผยอัตลักษณ์ของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจ หรือสถานสงเคราะห์

2.8 พึงระวังการเสนอข่าว และภาพข่าวเด็กและเยาวชน ที่อยู่ในภาวะยากลำบาก ภัยพิบัติ วินาศกรรม ความรุนแรง ภัยสงคราม-ก่อการร้าย หรือพื้นที่ค่ายอพยพพลีภัย ที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของเด็กและเยาวชนคนใดคนหนึ่งอย่างชัดเจน

แนวปฏิบัติการได้มาและการนำเสนอข่าว
และภาพข่าวของสื่อมวลชน
โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรี
ความเป็นมนุษย์ของผู้ตกเป็นข่าว
พ.ศ. 2559

เฉพาะข้อที่ว่าด้วยการได้มาและการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

หมวด 1 ผู้ปฏิบัติงานข่าว

ข้อ 1 ในการทำข่าวบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา

(1) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องสงสัยผู้ต้องหา และจำเลย

(2) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงระมัดระวังการตั้งคำถามและกระทำการใด ๆ ในลักษณะชี้หน้า กดดันซ้ำเติมหรือเป็นการดูถูกเหยียดหยามผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาและจำเลย

ข้อ 2 การทำข่าวอุบัติเหตุหรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับฆาตกรรม ภัยพิบัติ วินาศกรรม การก่อการร้ายหรือเหตุรุนแรง

(1) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงหลีกเลี่ยงการถ่ายภาพผู้บาดเจ็บที่มีลักษณะ อูจาดและสร้างความรู้สึกสยดสยอง

(2) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงงดเว้นการถ่ายภาพผู้เสียชีวิต หากมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ พึงระมัดระวังภาพผู้เสียชีวิตที่มีลักษณะ อุกาต สดสยอง หรือซ้ำเติมความทุกข์โศกของญาติผู้เสียชีวิต

ข้อ 3 เมื่อมีความจำเป็นต้องเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในสถานพยาบาล

(1) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงหลีกเลี่ยงการถ่ายภาพผู้ป่วย เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ป่วยโดยชัดแจ้ง

(2) ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงเคารพสิทธิผู้ป่วย โดยเฉพาะข้อมูลและความเป็นอยู่ของผู้ป่วย เว้นแต่ได้รับการยินยอมจากผู้ป่วย

ข้อ 5 ผู้ปฏิบัติงานข่าวพึงเคารพสิทธิส่วนบุคคลในการได้มาซึ่งข้อมูลของผู้ตกเป็นข่าว

ข้อ 6 ผู้ปฏิบัติงานข่าวต้องไม่ใช่ข้อมูลส่วนบุคคลหรือภาพ หรือข้อมูลอื่นใดของเหยื่อ หรือพยานหรือผู้รู้เห็นเหตุการณ์ในการทำข่าวอันอาจนำมาซึ่งภัยอันตรายต่อบุคคลเหล่านี้

หมวด 2 องค์กรสื่อมวลชน

ข้อ 7 การเสนอข่าวหรือภาพข่าวผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหา จำเลย และผู้เสียหาย ในคดีอาญา

(1) สื่อมวลชนพึงงดเว้นการนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลและภาพข่าวที่แสดงอัตลักษณ์ของบุคคลที่เป็นเพียงผู้ต้องสงสัย

(2) สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวเครื่องพันธนาการ
ใด ๆ ของผู้ต้องหาและจำเลย

(3) สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำในการนำเสนอข่าวเชิง
ตัดสินหรือเกินข้อเท็จจริงที่แสดงว่าผู้ต้องหากระทำผิดไปแล้ว หรือเชิง
ประณามที่เป็นการชี้้นำให้เกิดการดูหมิ่นเกลียดชัง

(4) สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอข่าวจากสำนวนคดีอันอาจ
เป็นการซ้ำเติมความทุกข์โศกที่ผู้เสียหายได้รับ

ข้อ 8 สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการเสนอภาพข่าวผู้บาดเจ็บจาก
อุบัติเหตุ ภัยพิบัติ วินาศกรรม และสถานการณ์รุนแรงอื่น ๆ ที่มีลักษณะ
อุจาดสยดสยองหรือน่าเวทนา

ข้อ 9 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอภาพข่าวศพของผู้เสียชีวิต ในกรณี
จำเป็นต้องให้ความร่วมมือแก่ทางราชการเพื่อประโยชน์สาธารณะ สามารถ
นำเสนอได้โดยต้องหลีกเลี่ยงภาพในลักษณะที่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์โศก
ต่อญาติของผู้เสียชีวิต

ข้อ 10 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอภาพผู้ป่วยในสถานพยาบาลที่ตก
เป็นข่าว เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้ป่วย

ข้อ 11 สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการนำเสนอภาพข่าวของผู้เคราะห์ร้ายหรือญาติฯ ๆ ที่เป็นการตอกย้ำความรุนแรง และความทุกข์โศกของผู้เคราะห์ร้ายและญาติ

ข้อ 12 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลอื่นใด อันอาจเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้ตกเป็นข่าวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับข่าวนั้น

ข้อ 13 สื่อมวลชนพึงหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำและสรรพนามเชิงเหยียดหยามหรือไม่เหมาะสมกับเพศ วัย สถานภาพ และชาติพันธุ์ของเหยื่อผู้เคราะห์ร้าย หรือบุคคลทั่วไปที่ตกเป็นข่าว

ข้อ 14 สื่อมวลชนพึงระมัดระวังการนำเสนอข้อมูลส่วนบุคคลหรือภาพข่าวหรือข้อมูลอื่นใดของพยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์หรือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งหรือรุนแรง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันภัยอันตรายที่อาจเกิดขึ้นแก่พยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์ หรือเจ้าหน้าที่ผู้นั้น

“

หมวด 1 คำนิยาม

”

แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชน
ในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
กรณีภัยออนไลน์

หมวด 1 คำนิยาม

ข้อ 1 แนวปฏิบัตินี้

“เด็ก” หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์

“สื่อมวลชน” หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพการสื่อสารข้อมูล ข่าวสาร การศึกษา ความบันเทิง ศิลปวัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง สังคม ฯลฯ ผ่านช่องทางการสื่อสาร โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสื่อออนไลน์ ที่ได้รวมตัวกันตามธรรมนูญขององค์กรวิชาชีพสื่ออื่น ๆ หรือ เป็นผู้ประกอบกิจการที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการสื่อตามกฎหมาย รวมถึงสื่อดิจิทัลขององค์กรสื่ออื่น ๆ และผู้ประกอบวิชาชีพสื่อมวลชนอื่นที่ยอมรับแนวปฏิบัตินี้

รวมถึง สื่อพลเมือง สื่อสมัครเล่น ยูทูบเบอร์ (Youtuber) สตรีมเมอร์ (Streamer) รีวิวเวอร์ (Reviewer) หรือ

บุคคลทั่วไปที่ทำหน้าที่เป็นผู้สื่อสาร บอกเล่าเรื่องราวต่าง ๆ โดยใช้สื่อออนไลน์

“เจ้าหน้าที่” หมายถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจตามกฎหมายในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อดูแล ปกป้องคุ้มครองเด็ก

“อัตลักษณ์” (Identity) หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งในเชิงรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวแทน (Representative) ที่บ่งชี้อธิบายถึงสิ่งนั้นอย่างเข้าใจตรงกัน อัตลักษณ์มีนัยยะเรื่องของการตรวจสอบ นิยาม และตีความต่อสิ่งที่เกิดขึ้น โดยประกอบสร้างจากบริบทเชิงพื้นที่ และเวลาที่หลากหลาย สัมพันธ์กับการยอมรับในความเป็นปัจเจก

อัตลักษณ์ของเด็ก หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะตัวของเด็กที่ทำให้เป็นที่รู้จักหรือจำได้ เช่น รูปร่าง หน้าตา น้ำเสียง ท่าทาง การแสดงออก ความรู้สึกนึกคิด เป็นต้น

“ภัยออนไลน์” หมายถึง เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความเสียหาย อันตราย ความสูญเสีย การบาดเจ็บ ทั้งทางอัตลักษณ์ ร่างกาย จิตใจ เกียรติยศ ชื่อเสียง สิทธิ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเป็นอยู่อย่างสงบ หรือการกระทำ ผิดกฎหมาย การก่ออาชญากรรม ที่เกิดขึ้นผ่านช่องทางสื่อสารออนไลน์ หรือสื่อดิจิทัล ที่เกิดขึ้นกับเด็ก หรือมีเด็กเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ เช่น การกลั่นแกล้งหรือระรานทางออนไลน์ (Cyber Bullying) การล่อลวงเด็กเพื่อแสวงหาประโยชน์ทางเพศ (Online Grooming) การข่มขู่กรรโชกเพื่อสนองความต้องการทางเพศ (Sextortion) การเสพติดเกม (Game Addiction) การขโมยอัตลักษณ์ออนไลน์ (Cyber Identity Thief) เป็นต้น

“สื่อออนไลน์” หมายถึง ช่องทางการสื่อสารข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อื่น ที่เผยแพร่เป็นวงกว้างสู่สาธารณะ เช่น อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ กระดานสนทนา หรือผ่านเครือข่ายความสัมพันธ์สื่อสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์ ทวิตเตอร์ ยูทูป อิน스타그램 หรือช่องทางการสื่อสารสนทนาระหว่างบุคคล เช่น อีเมล ไลน์ เมสเซ็นเจอร์ สแนปแชต เป็นต้น ที่ปรากฏข้อมูลในลักษณะการรับส่งตัวอักษร ภาพ วิดีโอ ข้อความ เสียง รหัส หรือข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้งานในสื่อ

“

หมวด 2 ทั่วไป

”

แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชน
ในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
กรณีภัยออนไลน์

หมวด 2 ทั่วไป

ข้อ 2 สื่อมวลชนย่อมมีเสรีภาพในการแสวงหา และนำเสนอข้อมูลข่าวสารตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ทั้งในวิธีการสืบข่าวซึ่งหน้า และวิธีการสืบข่าวออนไลน์ โดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น จะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อเด็กและครอบครัว ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นหลัก

ข้อ 3 สื่อมวลชนต้องแสดงตนแนะนำตนเองอย่างสิ้นความสงสัย ผ่านบัตร หรือสัญลักษณ์แสดงตน แก่เด็ก หรือผู้ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กที่ถูกต้องและมีสิทธิทางกฎหมาย เพื่อให้เกิดความไว้วางใจ ระหว่างผู้ให้ข้อมูลกับสื่อมวลชน

ไม่ใช่วิธีการสืบข่าวด้วยการเข้าถึงตัวเด็กโดยตรงหรือลับหลังพ่อแม่

ผู้ปกครอง ด้วยการใช้ช่องทางสื่อออนไลน์เข้าถึงเด็กด้วยโปรแกรมสนทนา หรืออีเมลข้อความส่วนตัว โดยที่พ่อแม่เด็กไม่รับทราบหรือยินยอม

ข้อ 4 กรณีภัยออนไลน์ที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กนั้น เป็นคดีความทางกฎหมายแล้ว และเด็กอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของเจ้าหน้าที่ สื่อมวลชนควรติดต่อเพื่อขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่เสียก่อน

ข้อ 5 การนำเสนอข่าวภัยออนไลน์ที่มีเด็กอยู่ในฐานะผู้กระทำ หรือถูกกระทำ ต้องไม่เปิดเผยข้อมูลอัตลักษณ์ทางกายภาพของเด็ก เช่น ชื่อ ชื่อสกุล ภูมิลำเนา ที่อยู่ของเด็ก บิดา มารดา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก รวมทั้งข้อมูลหรือสถานที่ ข้อมูลสถานศึกษาที่เรียน หรือสถานที่ทำงาน เป็นต้น

ทั้งยังจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูล
อัตลักษณ์ออนไลน์ของเด็ก เช่น อีเมล
ชื่อบัญชีผู้ใช้งาน รหัส ยูอาร์แอลที่อยู่
ของเว็บไซต์ต้นทาง ภาพโปรไฟล์ หรือ
ข้อมูลส่วนตัวของเด็กบนเนื้อหาข่าว ซึ่ง
ทำให้รู้ หรือสามารถรู้ถึงตัวเด็กได้

อันอาจจะทำให้เกิดความ
เสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียงเกียรติคุณ
หรือสิทธิประโยชน์อื่นใดของเด็ก หรือ
เพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเอง
หรือผู้อื่นโดยมิชอบ เว้นแต่การเผยแพร่
ข้อมูลนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อ
สาธารณะ หรือเพื่อประโยชน์ต่อการ
ติดตามตัวเด็กในกรณีที่เด็กนั้นสูญ
หายไป ไม่ส่งผลกระทบในทางลบแก่
เด็กในระยะยาว และสื่อควรลบข้อมูล
นั้นออกจากระบบเมื่อกระบวนการ
ค้นหาตัวเด็กพบเจอเป็นที่สิ้นสุด

ข้อ 6 การนำเสนอข่าวภัย
ออนไลน์ที่มีเด็กอยู่ในฐานะผู้กระทำ
หรือถูกกระทำ ต้องคำนึงถึงประโยชน์
สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ ทั้งในเรื่อง
สิทธิ ศักดิ์ศรี ความเป็นส่วนตัว และ
ความเป็นอยู่อย่างสงบ ทั้งในเชิง

ร่างกาย จิตใจ ชื่อเสียง และสังคมที่เด็ก
อาศัยอยู่ แม้ในกรณีที่ใช้กับการรณรงค์
หรือส่งเสริมสิทธิเด็กในเรื่องต่าง ๆ

ข้อ 7 การขอสัมภาษณ์เด็กต้อง
คำนึงถึงหลักกฎหมายและจริยธรรม ไม่
เอาเปรียบเด็ก หรือแลกเปลี่ยนกับ
ผลประโยชน์ หรือใช้เงินในการซื้อ
แหล่งข่าวหรือข้อมูล ไม่ใช่วิธีการ
ล่อลวงหรือจูงใจโดยผลประโยชน์
แลกเปลี่ยนหรือมีเงื่อนไขต่อรองที่เด็ก
ลำบากใจที่จะตอบปฏิเสธ และเด็กต้อง
รู้ว่าตนเองมีสิทธิที่จะปฏิเสธ

การสัมภาษณ์เด็ก หรือนำเสนอ
เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ต้องได้รับ
ความยินยอมจากเด็กและผู้ปกครอง
โดยคำยินยอมควรทำเป็นลายลักษณ์
อักษร โดยต้องระบุอย่างชัดเจนว่า ทั้ง
เด็กและผู้ปกครองต่างเข้าใจถึงเนื้อหา
คำถามที่จะใช้สัมภาษณ์ ข้อมูลเรื่องราว
ที่จะมีการเปิดเผยและไม่มีมีการเปิดเผย
ผลกระทบที่เกิดจากการให้สัมภาษณ์
อย่างแท้จริง และต้องคำนึงถึงสิทธิส่วน
บุคคล และสิทธิแห่งความเป็นส่วนตัว
เป็นพิเศษ

ในกรณีที่ ภัยออนไลน์ที่เกิดขึ้นกับเด็กเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย อาชญากรรม หรือมีระดับความเสียหายร้ายแรงจนรัฐเข้ามากำกับดูแล แม้ผู้ปกครองและตัวเด็กจะยินยอมให้ ข้อมูล สื่อเองก็ไม่สามารถจะนำเสนอ ข้อมูลข่าวสารโดยอ้างว่าได้รับความยินยอมจากเด็กและผู้ปกครองได้ เนื่องจากกฎหมายให้การปกป้องคุ้มครองเด็กในลักษณะผู้เยาว์และผู้ที่รัฐต้องให้ความคุ้มครองจนกว่าจะบรรลุนิติภาวะ

ข้อ 8 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอ ภาพลามก อนาจาร โป๊เปลือย อุจาด ความรุนแรง และภาพการเสียชีวิต หรือศพของเด็ก ในทุกกรณี

ข้อ 9 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอ เรื่องราว ข้อมูลส่วนตัวของเด็ก ในพื้นที่ เว็บไซต์ข่าวของตนเอง ที่อาจทำให้เด็ก ถูกมองในทางลบ หรือ ข้อมูลที่จะนำไปสู่การถูกวิพากษ์วิจารณ์จาก สาธารณะ ทั้งในขณะที่เกิดกรณีภัยออนไลน์ หรือภัยออนไลน์นั้นสิ้นสุดไป

แล้ว เพราะการถูกมองในทางลบหรือ วิพากษ์วิจารณ์นั้นอาจเป็นตราบาป ตลอดชีวิตของเด็ก

ข้อ 10 สื่อมวลชนพึงระวังการ นำเสนอ ผลิตภัณฑ์ หรือเผยแพร่ซ้ำ ซึ่งภาพ หรือคลิปที่มีเด็ก ในลักษณะขบขัน ทำให้เป็นตัวตลก นำสงสาร สมเพช หรือ เป็นช่องทางให้เกิดการกลั่นแกล้งทางออนไลน์ และต้องไม่อ้างว่าสาธารณะ รับรู้ข้อความ หรือภาพเหล่านั้นแล้วใน วงกว้าง จึงสามารถลงซ้ำได้

ข้อ 11 สื่อมวลชนพึงระวังการ ใช้คำถามกับเด็กและคนใกล้ชิดตัวเด็ก ที่ตอกย้ำและก่อให้เกิดผลกระทบทางลบทางด้านจิตใจ หรือก่อให้เกิดการ ทบทวนเหตุร้ายซ้ำ ๆ เช่น อาชญากรรม การฆ่าตัวตาย การล่วงละเมิดและ คุกคามทางเพศ การกลั่นแกล้งระราน ทางออนไลน์ เป็นต้น

ข้อ 12 สื่อมวลชนพึงระวังการ นำเสนอข่าวในลักษณะจำลอง เหตุการณ์ เปรียบเสมือนการฉาย

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจมีผลกระทบ
ทางลบต่อเด็ก

ข้อ 13 สื่อมวลชนพึงระวัง
เนื้อหาและวิธีการนำเสนอที่จะกระทบ
ต่อความปลอดภัยในชีวิต หรือสิทธิ
อย่างหนึ่งอย่างใดของเด็ก ซึ่งมีสถานะ
หรืออาจมีสถานะเป็นพยานบุคคลใน
สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคดีความ
ต่าง ๆ ตามกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
กับเด็กที่มีความเปราะบาง หรือ
พร่องด้านพัฒนาการ ยังต้องระมัดระวัง
การนำเสนอข่าวมากขึ้น

ข้อ 14 สื่อมวลชนพึงระวังการ
นำเสนอข่าวภัยออนไลน์ที่เกิดขึ้นกับ
เด็กในช่องทางสื่อสังคม ที่ผู้อ่าน
สามารถแสดงความคิดเห็นต่อเนื้อหา
ข่าวในลักษณะความคิดเห็นที่คุกคาม
ดูหมิ่น ประณาม ประจาน หรือเปิดเผย
ข้อมูลส่วนตัวของเด็กจนนำไปสู่การ
ละเมิดสิทธิ ศักดิ์ศรี ความเป็นส่วนตัว
ของเด็ก

ข้อ 15 สื่อมวลชนควรมี
ช่องทางในการรับเรื่องร้องเรียน
เกี่ยวกับผลกระทบจากภัยออนไลน์
ที่เกี่ยวกับเด็ก อันเนื่องมาจากเนื้อหา
และวิธีการนำเสนอข่าวจากสื่อมวลชน
นั้น ๆ พร้อมมีมาตรการแก้ไขอย่าง
รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

หมวด 2 (ทั่วไป)

หลักทั่วไปในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

ใช้หลักจริยธรรมวิชาชีพ ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
คำนึงถึงผลกระทบต่อเด็กและครอบครัว

ต้องไม่นำเสนอข้อมูลส่วนตัวที่ทำให้เด็กถูกมอง
ในทางลบหรือถูกวิพากษ์วิจารณ์จากสาธารณะ

ต้องแสดงตนว่าเป็นสื่อมวลชน ไม่สืบข่าวด้วยการ
เข้าถึงเด็กโดยพ่อแม่ไม่ทราบไม่ยินยอม

พึงระวังการผลิตหรือเผยแพร่ซ้ำ ภาพหรือคลิปที่มีเด็ก
ในลักษณะขมขื่น ทำให้เป็นตัวตลก นำสงสาร สมเพช
หรือเป็นช่องทางให้เกิดการกลั่นแกล้งทางออนไลน์

กรณีเป็นคดีความทางกฎหมายแล้ว จะต้อง
ขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ก่อนเข้าถึงตัวเด็ก

พึงระวังการใช้คำตามที่ตอกย้ำและก่อให้เกิด
ผลกระทบทางลบต่อจิตใจเด็ก

ต้องไม่เปิดเผยข้อมูลอัตลักษณ์ทางกายภาพ
และทางออนไลน์ของเด็ก

พึงระวังการนำเสนอข่าวในลักษณะจำลอง
เหตุการณ์ เป็นการฉายซ้ำที่อาจส่งผลกระทบต่อ
ทางลบต่อเด็ก

การนำเสนอข่าวต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุด
ของเด็กทั้งในเรื่องสิทธิ ศักดิ์ศรี ความเป็นส่วนตัว
และความเป็นอยู่อย่างสงบ

พึงระวังเนื้อหาและวิธีการนำเสนอที่จะส่งผลต่อ
ความปลอดภัยของเด็กซึ่งมีสถานะเป็นพยานบุคคล
ในคดีความต่าง ๆ

ต้องขออนุญาตในการสัมภาษณ์เด็ก ไม่ล่อลวง
แลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ หรือมีเงื่อนไขต่อรอง
ที่เด็กลำบากใจที่จะตอบปฏิเสธ

พึงระวังการนำเสนอข่าวเด็กในช่องทางสื่อสังคม
ที่ผู้อ่านสามารถแสดงความคิดเห็นในลักษณะที่คุกคาม
ดูหมิ่น ประณาม ประจาน หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของเด็ก

ต้องไม่นำเสนอภาพลามก อนาจาร โป๊เปลือย
อุจาด ความรุนแรง และภาพการเสียชีวิต หรือ
ศพเด็ก

ควรมีช่องทางรับเรื่องร้องเรียนอันเนื่องมาจาก เนื้อหา
และวิธีการนำเสนอข่าวเด็กของสื่อมวลชน พร้อมมี
มาตรการแก้ไขอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

“

หมวด 3

การนำเสนอข่าว
ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
กรณีภัยออนไลน์

”

แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชน
ในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
กรณีภัยออนไลน์

หมวด 3 การนำเสนอข่าว ที่เกี่ยวข้องกับเด็กกรณีภัยออนไลน์

1. การกลั่นแกล้งระรานทางไซเบอร์ (Cyber Bullying)

“การกลั่นแกล้งระรานทางไซเบอร์” คือ การส่งข้อความ ภาพ คลิป วิดีโอ ในลักษณะการดูหมิ่น ต่ำ ล้อเลียนในทางตลก ลดคุณค่าความเป็นมนุษย์ วิจารณ์ในทางลบ การประณาม แฉ ประจาน หรือการนำเอาความลับมาเปิดเผย โดยมีเจตนาทำให้อับอาย หวาดกลัว เสียใจ เป็นที่เกลียดชัง น่ารังเกียจ โดยใช้ช่องทางสื่อออนไลน์ ทั้งในลักษณะข้อความส่วนตัว หรือข้อความสาธารณะ นำไปสู่การเข้าใจผิดของสังคม ถูกดูหมิ่น รังเกียจ ทำให้กลายเป็นตัวตลก และถูกแยกกีดกันเข้าร่วมสังคม ไม่สามารถใช้ชีวิตตามปกติสงบได้

ข้อปฏิบัติในการนำเสนอข่าว มีดังนี้

ข้อ 1.1 สื่อมวลชนพึงระวัง ไม่นำเสนอข้อความ คลิป ภาพ เสียง ที่มีเนื้อหาระรานทางออนไลน์ที่เกิดขึ้นกับเด็ก ในรายงานข่าว อันจะเป็นการเผยแพร่ซ้ำ และการกระจายข้อความนั้นในวงกว้าง

ข้อ 1.2 สื่อมวลชนต้องไม่สัมภาษณ์เด็ก ผู้กระทำการกลั่นแกล้งระราน และผู้ถูกกลั่นแกล้งระราน ออกอากาศในรายการข่าว สนทนาข่าว ในทุกกรณี

ข้อ 1.3 สื่อมวลชนต้องไม่เปิดเผยข้อมูลอัตลักษณ์ของเด็กที่ถูกกลั่นแกล้งระราน และผู้กระทำการกลั่นแกล้งระราน ทั้งในเชิงกายภาพ

และข้อมูลออนไลน์ และพึงระมัดระวัง การเปิดพื้นที่ แสดงความคิดเห็นใน เว็บไซต์ หรือ ในสื่อสังคมที่ผู้อ่านข่าว สามารถเข้ามาแจ้งข้อมูลอัตลักษณ์ตัว เด็ก หรือข้อความระรานทางออนไลน์ ซ้ำผ่านการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน

ข้อ 1.4 สื่อมวลชนต้องไม่ นำเสนอข่าว รายงาน สกู๊ปข่าว ใน ลักษณะที่ทำให้สรุปได้ว่า การกลั่น แกล้งระรานทางไซเบอร์เป็นเรื่องปกติ ของเด็ก ๆ ที่กระทำกัน หรือเป็นสิ่งที่ สามารถยอมรับได้โดยทั่วไป หรือ นำเสนอในลักษณะว่าเป็นการกระทำ แค่ความสนุก ขำขัน เท่านั้น ไม่ได้มี วัตถุประสงค์จะทำร้ายจิตใจหรือจริงจัง ใดๆ

ข้อ 1.5 ในกรณีที่เด็กที่ถูก ระรานทางออนไลน์ เสียชีวิต หรือฆ่า ตัวตาย สื่อมวลชนสามารถนำเสนอ ข้อเท็จจริง ภาพ คลิป ของเด็กใน ลักษณะที่ยังมีชีวิตอยู่ได้ โดยต้องขอ อนุญาต/ความยินยอมจากพ่อแม่หรือ ผู้ปกครองของเด็กเสียก่อน แม้จะพบว่า

ข้อความ ภาพ เรื่องราวต่าง ๆ นั้น สามารถเข้าถึงได้โดยตรงผ่านช่องทาง สื่อออนไลน์ที่ตัวเด็กโพสต์ทิ้งเอาไว้ใน บัญชีส่วนตัวและตั้งค่าการเผยแพร่ สาธารณะอยู่แล้วก็ตาม และการ นำเสนอต้องเป็นไปอย่างเคารพสิทธิ ศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของเด็ก ไม่ เป็นการละเมิดและกระทำซ้ำเติมความ ทุกข์โศกให้กับคนในครอบครัว ญาติ และบุคคลอันเป็นที่รักของเด็ก

ข้อ 1.6 สื่อมวลชนต้องไม่ นำเสนอในลักษณะตัดสินความผิดไปที่ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง แต่ควรนำเสนอเพื่อให้ ความรู้ เตือนภัย และสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องให้แก่ผู้ชม ควรนำเสนอข้อมูล วิธีการรับมือภัยออนไลน์และช่องทาง การร้องขอความช่วยเหลือหรือขอรับ คำปรึกษา ลงไปในรายงานข่าว

การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก

กรณีภัยออนไลน์: กลั่นแกล้งระรานทางไซเบอร์ (Cyber Bullying)

1

ไม่นำเสนอ ข้อความ
คลิป ภาพ เสียง
ที่มีเนื้อหา
กลั่นแกล้งระรานทางไซเบอร์
ที่เกิดขึ้นกับเด็ก

2

ต้องไม่สัมภาษณ์เด็กที่
ถูกกลั่นแกล้งระรานทางไซเบอร์
ผู้กระทำการกลั่นแกล้งระราน
ออกอากาศในรายการข่าว
ทุกกรณี

3

ต้องไม่เปิดเผยข้อมูล
อัตลักษณ์ของเด็กที่ถูก
กลั่นแกล้งระรานทางไซเบอร์
และผู้กระทำการกลั่นแกล้ง
ระราน ทั้งในเชิงกายภาพ
และออนไลน์ พังระวัง
การเปิดพื้นที่แสดงความคิดเห็น
ในเว็บไซต์ หรือสื่อสังคม
ที่ผู้อ่านสามารถเข้ามาละเมิดซ้ำ

4

ต้องไม่นำเสนอข่าว
ในลักษณะที่ทำให้สรุปได้ว่า
การกลั่นแกล้งระรานทางไซเบอร์
เป็นเรื่องปกติ
ของเด็กกระทำกัน
เป็นเรื่องที่สังคมยอมรับได้

5

ในกรณีที่เด็กเสียชีวิต
สื่อมวลชนสามารถนำเสนอ
ข้อเท็จจริง ภาพ
คลิปของเด็กในลักษณะ
ที่ยังมีชีวิตอยู่ได้
โดยต้องขออนุญาต
จากพ่อแม่เสียก่อน
และต้องไม่ละเมิดซ้ำ

6

ต้องไม่นำเสนอในลักษณะ
ตัดสินความผิดไปที่
ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
แต่ควรให้ความรู้ เตือนภัย
สร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง
ให้แก่สังคม นำเสนอวิธีการ
รับมือและช่องทาง
ขอความช่วยเหลือที่ถูกต้อง

มูลนิธิอินเทอร์เน็ตเพื่อร่วมพัฒนาไทย
Internet Foundation for the Development of Thailand

โครงการ “ขับเคลื่อนงานคุ้มครองเด็กจากภัยออนไลน์”

ดาวน์โหลดเอกสารนี้ที่

www.inetfoundation.or.th

INETFOUNDATION

@inetfound

2. การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการละเมิดทางเพศเด็กออนไลน์ (Online Child Sexual Abuse and Exploitation)

“การแสวงหาประโยชน์ทางเพศและการละเมิดทางเพศเด็กออนไลน์” มีหลายรูปแบบ เช่น การพูดคุยสนทนา แบ่งปัน ส่งต่อข้อความ ภาพ วิดีโอคลิป ในลักษณะเนื้อหาหรือกิจกรรมทางเพศ (Sexting) ผ่านช่องทางออนไลน์ ทำให้เด็กเสี่ยงตกเป็นเหยื่อเสียหายจากการถูกนำภาพหรือคลิปวิดีโอไปเผยแพร่ ถูกนำไปใช้แสวงหาประโยชน์ในลักษณะของการค้าสื่อลามกอนาจารเด็ก (Child Pornography) เด็กอาจถูกบังคับข่มขู่เพื่อให้สนองความต้องการทางเพศผลิตสื่อทางเพศ หรือเรียกเงิน (Sextortion) เด็กอาจถูกติดต่อผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อสร้างสัมพันธ์ โน้มน้าว จูงใจ หรือล่อลวง เพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ (Online Grooming) โดยเด็กอาจถูกละเมิดทางเพศผ่านกล้องเว็บแคมหรือในสถานที่นัดพบจริง

ข้อปฏิบัติในการนำเสนอข่าวมีดังนี้

ข้อ 2.1 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอรายละเอียดของข้อความสนทนา ภาพ คลิป หรือวิดีโอของการล่อลวงทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กให้ปรากฏในส่วนหนึ่งส่วนใดของรายงานข่าว แต่สื่อสามารถสรุปเนื้อหา วิธีการที่ผู้กระทำการล่อลวงเด็กใช้ หรือสรุปสาระสำคัญให้ประชาชนทราบได้

ข้อ 2.2 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอในลักษณะที่ทำให้สรุปได้ว่าการที่เด็กถูกล่อลวง สนทนาทางเพศ ซึ่งอาจนำไปสู่การออกไปพบเจอกับคนแปลกหน้า ถูกล่วงละเมิดหรือทารุณกรรมทางเพศ นั้น เป็นความยินยอมเต็มใจ ฟังพอใจของเด็กเอง มิได้เกิดจากการถูกบังคับ ล่อลวง หรือ โน้มน้าวจูงใจ

กรณีที่เด็กถูกข่มขู่ว่าจะเปิดเผยข้อความ ภาพ คลิป อันมีเนื้อหาทางเพศของเด็ก โดยเด็กเป็นผู้ส่งไปเอง สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอหรือเผยแพร่

ซ้ำ ต้องไม่ทำให้ผู้รับสารสรุปว่าเป็นการกระทำอันเผอเรอ ขาดสติ ขาดความรู้ และเป็นความผิดของตัวเอง และสื่อมวลชนต้องนำเสนออย่างตรงไปตรงมาว่าเป็นกระบวนการหรือกลวิธีของคนร้ายที่ใช้ในการล่อลวงเด็กให้หลงเชื่อ

ข้อ 2.3 สื่อมวลชนต้องไม่เปิดเผยข้อมูลอัตลักษณ์ของเด็กที่ถูกล่อลวง ละเมิด หรือแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ทั้งในเชิงกายภาพและออนไลน์

ข้อ 2.4 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอ ภาพ คลิปวิดีโอ ข้อความ คลิปเสียงหรือข้อมูลใด ๆ ที่มีเนื้อหาทางเพศที่มีเด็กเป็นผู้ถูกกระทำ ในช่องทางสื่อสารของสื่อมวลชนทุกรูปแบบ

ข้อ 2.5 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอเนื้อหาของพฤติกรรมการกระทำอนาจาร ข่มขืน ล่วงละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กในลักษณะของรายละเอียดที่มากเกินไป ทั้งวิธีการ

รูปแบบการคุกคามทางเพศ และเนื้อหาในมุมมองของผู้กระทำล่วงละเมิดทางเพศของเด็กในเชิงความรู้สึกพึงพอใจ ความสุขสม จินตนาการ หรือ รสนิยมทางเพศ หรือรายละเอียดกิจกรรมการกระทำทางเพศ เพราะเป็นการกระทำซ้ำเติมความทุกข์โศกเศร้าต่อเด็กและครอบครัว และอาจเป็นการตอบสนองผู้ที่มีรสนิยมทางเพศ พวกลักเด็ก ให้มีความพึงพอใจจากการได้อ่านเรื่องราวอาชญากรรมเหล่านี้ จนนำไปสู่การเลียนแบบ

ข้อ 2.6 การนำเสนอต้องเป็นไปอย่างเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์ของเด็ก และคำนึงถึงผลกระทบของการถูกสังคมตัดสิน การมีตราบาป และการถูกดูหมิ่น ประณามในทางลบด้วย

ข้อ 2.7 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอในลักษณะว่าภัยที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากความไร้เดียงสา ความเคราะห์ร้าย หรือเป็นเวรกรรมของเด็ก จนถูกล่อลวงล่วงละเมิดทางเพศ แต่

ควรนำเสนอเพื่อให้ความรู้ เตือนภัย และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ ผู้ชมและผู้ปกครอง ควรนำเสนอข้อมูล วิธีการรับมือที่ถูกต้อง และช่องทางการ ร้องขอความช่วยเหลือ หรือขอรับ ค่าปรึกษา ลงไปในรายงานข่าว

ข้อ 2.8 สื่อมวลชนพึงระวังการ เปิดพื้นที่แสดงความคิดเห็นสาธารณะ ในข่าวหรือในช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ ทางการของสื่อ เช่น เฟจ หรือ ช่องทาง บัญชีสื่อสังคม ไม่ให้มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมท้ายข่าว หรือตั้งค่าปิด สำหรับการแสดงความคิดเห็นสาธารณะ

“

สื่อลามกอนาจารเด็ก
เป็นอาชญากรรม
ไม่ใช่ความบันเทิง

”

การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก กรณีภัยออนไลน์: การแสวงหาประโยชน์ทางเพศ และการละเมิดทางเพศเด็กออนไลน์ (Online Child Sexual Abuse and Exploitation)

- 1 ต้องไม่นำเสนอรายละเอียดของข้อความสนทนาล่วงทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็ก แต่สามารถสรุปเนื้อหาวิธีการ ที่ผู้กระทำการล่วงละเมิดเด็กใช้ หรือสรุปสาระสำคัญให้ประชาชนทราบได้
- 2 ต้องไม่นำเสนอในลักษณะที่ทำให้สรุปได้ว่า การที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศนั้นเป็นความยินยอมเต็มใจ ฟังพอใจของเด็กเอง มิได้เกิดจากการถูกบังคับล่วงละเมิด หรือ โน้มน้าว จูงใจ
- 3 ต้องไม่เปิดเผยข้อมูลอัตลักษณ์ของเด็กที่ถูกล่วงละเมิด หรือแสวงหาประโยชน์ทางเพศ ทั้งในเชิงกายภาพและออนไลน์
- 4 ต้องไม่นำเสนอ ภาพ คลิปวิดีโอ ข้อความ คลิปเสียง หรือข้อมูลใด ๆ ที่มีเนื้อหาทางเพศที่มีเด็กเป็นผู้ถูกระทำ ทุกรูปแบบ ในทุกกรณี
- 5 ต้องไม่นำเสนอเนื้อหาการกระทำทางเพศที่เกิดขึ้นกับเด็กในรายละเอียดที่มากเกินไป และเนื้อหาในมุมมองของผู้กระทำในเชิงความรู้สึกฟังพอใจ เพราะเป็นการซ้ำเติมเด็กและครอบครัว และอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง
- 6 การนำเสนอต้องเป็นไปอย่างเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของเด็ก และคำนึงถึงผลกระทบของการถูกสังคมตัดสิน การมีตราบบ และ การถูกดูหมิ่นประณามในทางลบ
- 7 ต้องไม่นำเสนอในลักษณะที่ว่าเป็นเพราะความไร้เดียงสา เคราะห์ร้าย หรือเป็นวาระกรรมของเด็ก ควรให้ความรู้เตือนภัย สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่สังคม นำเสนอวิธีการรับมือและช่องทางขอความช่วยเหลือที่ถูกต้อง
- 8 ฟังระวังการเปิดพื้นที่แสดงความคิดเห็นสาธารณะไม่ควรให้มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมท้ายข่าวหรือตั้งคำปิดสำหรับการแสดงความคิดเห็นสาธารณะ

3. การเล่นเกม ติดเกม การพนันในเกม และการแข่งขันเกม

เกม หมายถึง รูปแบบของกิจกรรมที่มีการออกแบบเนื้อหาด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เกิดการเล่น หรือการแข่งขัน บนเครื่องมือหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือแอปพลิเคชันในรูปแบบต่าง ๆ และหมายรวมถึงเกมที่ใช้ในการแข่งขันวิดีโอเกมชิงเงินรางวัล หรืออีสปอร์ต (Esport) ด้วย

ข้อปฏิบัติในการนำเสนอข่าวมีดังนี้

ข้อ 3.1 สื่อมวลชนต้องไม่เปิดเผยข้อมูลอัตลักษณ์ของเด็กติดเกม การติดพนันของเด็ก หรือเด็กที่กระทำหรือถูกกระทำ ความรุนแรงที่มีสาเหตุมาจากการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ในเกม การเล่นเกม หรือการแข่งขันเกม ทั้งในเชิงกายภาพและออนไลน์

ข้อ 3.2 สื่อมวลชนต้องไม่นำเสนอเนื้อหาของพฤติกรรมความ

รุนแรง การกระทำทางเพศ หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กอันเกี่ยวเนื่องจากการเล่นเกมในลักษณะของรายละเอียดที่มากจนเกินไป เนื่องจากเป็นการกระทำซ้ำต่อเด็กและครอบครัว หรืออาจนำไปสู่การเลียนแบบ

กรณีที่เจ้าหน้าที่สืบสวนพบว่าสาเหตุ หรือแรงจูงใจการกระทำอาชญากรรมของเด็กมีต้นเหตุมาจากพฤติกรรมเลียนแบบเกม สื่อมวลชนต้องนำเสนอข้อมูลยืนยันจากเจ้าหน้าที่ และรวบรวมความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมาประกอบเพิ่มเติมให้แก่ประชาชน

ข้อ 3.3 สื่อมวลชนพึงระวังการเปิดพื้นที่แสดงความคิดเห็นสาธารณะในข่าวหรือในช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ทางการของสื่อ เช่น เฟซบุ๊ก หรือ ช่องทางบัญชีสื่อสังคม ไม่ให้มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมท้ายข่าว หรือตั้งคำปิดสำหรับการแสดงความคิดเห็นสาธารณะ

ข้อ 3.4 สื่อมวลชนต้องนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเกม และการแข่งขันเกม

อย่างสมดุล ทั้งข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม การแพทย์และ สาธารณสุข และต้องไม่นำเสนอข้อมูลที่ กระตุ้นให้เกิดความต้องการเล่นเกม จนเกิดความหมกมุ่น มัวเมา และหลง ไปกับการเล่นเกม หรือการแข่งขันเกม จนเสียภารกิจหลักของเด็ก และ เยาวชน หรือส่งผลต่อสุขภาพทาง ร่างกาย จิตใจ พัฒนาการทางสติปัญญา และปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

ข้อ 3.5 สื่อมวลชนควรนำเสนอ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เงื่อนไข และวิธีการชำระเงินในเกม และการ แข่งขันเกม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่าง ถูกต้อง ชัดเจน เป็นประโยชน์ต่อการ ตัดสินใจ และการกำกับการใช้จ่ายของ ผู้เล่นเกม หรือผู้ปกครองของเด็กและ เยาวชน

ข้อ 3.6 สื่อมวลชนควรนำเสนอ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพนันในเกม หรือการพนันที่เกี่ยวข้องกับเกม ใน รูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งนำเสนอกลไก เงื่อนไข และโทษภัยของการพนัน

เพื่อให้เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง มี ความรู้ และมีข้อมูลประกอบการ ตัดสินใจเล่นเกม หรือแข่งขันเกม

ข้อ 3.7 สื่อมวลชนต้องนำเสนอ ประโยชน์และโทษของการเล่นเกม อย่างถูกต้อง และครบถ้วน ด้วยข้อมูล จากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ทั้งนี้ต้อง เป็นไปภายใต้หลักการปกป้องคุ้มครอง เด็กและเยาวชน

ข้อ 3.8 สื่อมวลชนควรนำเสนอ เนื้อหา เพื่อร่วมสนับสนุนให้ทุกฝ่ายที่ เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ เกี่ยวกับเกมได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ ของตนเอง ที่พึงแสดงออกถึงความ รับผิดชอบร่วมต่อปัญหาอันอาจเกิด จากเกม หรือการแข่งขันเกม หรือการ ประกอบกิจการเกี่ยวกับเกมทุกรูปแบบ ทั้งปัญหาความรุนแรง อาชญากรรม การพนัน การติดเกม การล่อลวงเพื่อ แสวงหาประโยชน์ทางเพศ การกลั่น แกล้งระรานทางไซเบอร์ หรือปัญหา อื่น ๆ

ข้อ 3.9 สื่อมวลชนพึงทำหน้าที่ให้
ข้อมูลและความรู้ในการป้องกันตนเอง
การปกป้องคุ้มครอง และการบำบัด
เยียวยา อันอาจเกิดจากปัญหาที่เกี่ยวข้อง
กับเกม หรือการแข่งขันเกม ที่เกิดกับ
เด็กและเยาวชน

“

การปกป้อง
คุ้มครองเด็ก
เป็นหน้าที่ของ
ผู้ใหญ่ทุกคน

”

การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก กรณีภัยออนไลน์: การเล่นเกม ติดเกม การพนันใน-game และการแข่งขันเกม

ต้องไม่เปิดเผยข้อมูลอัตลักษณ์ของเด็กติดเกม ติดพนัน หรือเด็กที่กระทำหรือถูกกระทำ ความรุนแรงที่มีสาเหตุมาจากการเลียนแบบพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมใน-game การเล่นเกม หรือการแข่งขันเกม ทั้งในเชิงกายภาพและออนไลน์

ต้องไม่นำเสนอเนื้อหาของพฤติกรรมความรุนแรง การกระทำทางเพศ หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กอื่นที่เกี่ยวข้องจากการเล่นเกม ในลักษณะของรายละเอียดที่มากจนเกินไป

พึงระมัดระวังการเปิดเผยที่แสดงความคิดเห็นสาธารณะ ไม่ควรให้มีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมท้ายข่าวหรือตั้งคำถามสำหรับการแสดงความคิดเห็นสาธารณะ

ต้องนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเกมและการแข่งขันเกมอย่างสมดุล ทั้งข้อมูลด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม การแพทย์ และสาธารณสุข ต้องไม่นำเสนอข้อมูลที่กระตุ้นให้เกิดความต้องการเล่นเกมอย่างหมกมุ่น มัวเมา

ควรนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย เจ็บป่วย และวิธีการชำระเงินในเกม และการแข่งขันเกม เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง ชัดเจน เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ และการกำกับดูแลการใช้จ่ายของเด็กหรือผู้ปกครอง

ควรนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการพนันใน-gameหรือที่เกี่ยวข้องกับเกมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งนำเสนอโทษภัยของการพนัน เพื่อให้เด็ก เยาวชน และผู้ปกครอง มีความรู้และมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเล่นเกมหรือแข่งขันเกม

ต้องนำเสนอประโยชน์และโทษของการเล่นเกมอย่างถูกต้องและครบถ้วน ด้วยข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ทั้งนี้ต้องเป็นไปภายใต้หลักการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ควรนำเสนอเนื้อหา เพื่อร่วมสนับสนุนให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการเกี่ยวกับเกม ได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนเอง รับผิดชอบร่วมต่อปัญหาที่เกิดขึ้น

พึงทำหน้าที่ให้ข้อมูลและความรู้ในการป้องกันตนเอง การปกป้องคุ้มครอง และการบำบัดเยียวยา อันอาจเกิดจากปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเกม หรือการแข่งขันเกม ที่เกิดกับเด็กและเยาวชน

4. การขโมยอัตลักษณ์ออนไลน์ (Online Identity Thief)

“การขโมยอัตลักษณ์ออนไลน์” คือ การสร้าง ปลอมแปลง แอบอ้าง ข้อมูลบัญชีส่วนตัว ข้อมูลส่วนตัวของเด็กเพื่อใช้ในการสื่อสาร หรือการทำธุรกรรมทางออนไลน์ที่ผิดกฎหมาย ทั้งในเชิงอาญาและแพ่ง

ข้อปฏิบัติในการนำเสนอข่าว มีดังนี้

ข้อ 4.1 การนำเสนอข่าวเรื่อง การขโมยอัตลักษณ์ออนไลน์ ที่เด็กเป็นกลุ่มเป้าหมายของอาชญากร ผู้สื่อข่าวจะต้องปกป้องอัตลักษณ์ของเด็กที่เป็นผู้ถูกปลอมแปลงอัตลักษณ์อย่างเข้มงวด

ข้อ 4.2 สื่อมวลชนต้องระวังการนำเสนอวิธีการปลอมแปลงอัตลักษณ์ออนไลน์ เพราะอาจเป็นช่องทางความรู้สำหรับอาชญากรออนไลน์ แต่ควรนำเสนอเนื้อหาวิธีการป้องกัน การระมัดระวังความปลอดภัย เพื่อความตระหนักรู้และการเตือนภัยประชาชน

การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก กรณีภัยออนไลน์: การขโมยอัตลักษณ์ออนไลน์ (Online Identity Thief)

1

การนำเสนอข่าวเรื่องการขโมยอัตลักษณ์ออนไลน์ ที่เด็กเป็นกลุ่มเป้าหมายของอาชญากร ผู้สื่อข่าวจะต้องปกป้องอัตลักษณ์ของเด็กที่เป็นผู้ถูกปลอมแปลงอัตลักษณ์อย่างเข้มงวด

2

ต้องระมัดระวังการนำเสนอวิธีการปลอมแปลงอัตลักษณ์ออนไลน์ เพราะอาจจะเป็นช่องทางความรู้สำหรับอาชญากรออนไลน์ แต่ควรนำเสนอเนื้อหาวิธีการป้องกันการระมัดระวัง ความปลอดภัย เพื่อความตระหนักรู้ และการเตือนภัยประชาชน

“

หมวด 4
สิทธิที่จะถูกลืม
ของเด็ก
ในโลกออนไลน์
(Right to be Forgotten)

”

แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชน
ในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก
กรณีภัยออนไลน์

หมวด 4 สิทธิที่จะถูกลืมของเด็ก ในโลกออนไลน์ (*Right to be Forgotten*)

“สิทธิที่จะถูกลืมของเด็กในโลกออนไลน์” คือ สิทธิของเด็กในข้อมูลข่าวสารที่จะถูกลบ ลืมจากระบบอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ข่าว หรือจากผลการแสดงค้นหาเว็บไซต์ค้นหาข้อมูลสารสนเทศ

ข้อปฏิบัติในการนำเสนอข่าว มีดังนี้

ข้อ 1 หากสื่อมวลชนได้รับข้อมูล ข้อความ ภาพ คลิปเสียง คลิปวิดีโอ หรือบันทึกพยาน หลักฐานอื่น ๆ ในคดีความที่เกี่ยวข้องกับภัยออนไลน์ที่มีเด็กเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจได้รับทางไปรษณีย์ อีเมล จากผู้ส่งที่ระบุนามหรือนิรนาม ต้องพิจารณารายละเอียดข้อมูลนั้น หากมีลักษณะที่ผิดกฎหมาย

หรือเสี่ยงภัยอันตราย ต้องแจ้งและนำส่งข้อมูลไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องโดยตรงทันที

และเมื่อคดีความภัยออนไลน์เข้าสู่การดำเนินการของรัฐในเชิงรูปคดี สื่อต้องลบข้อมูลดังกล่าวออกทันที ไม่ควรเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์ส่วนตัวหรือแหล่งแชร์ไฟล์สาธารณะเพื่อป้องกันการหลุดเผยแพร่ออกไป

สื่อต้องไม่ส่งต่อข้อมูลหลักฐานคดีภัยออนไลน์ที่เกิดขึ้นกับเด็ก ในช่องทางสื่อสังคม ในกลุ่มข้อความสนทนาที่มีผู้ใช้งานจำนวนมาก เพราะอาจมีคนอื่นในกลุ่มนั้นนำออกไปเผยแพร่ต่อไปในวงกว้าง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายและเกิดผลกระทบทางลบต่อเด็กในอนาคต

ข้อ 2 สื่อมวลชนพึงตระหนักว่า ข้อมูลข่าวสารภัยออนไลน์ที่เกี่ยวข้องกับเด็กที่นำเสนอรายงานไปแล้ว จะคงอยู่ในระบบตลอดไป ตราบเท่าที่ยังไม่มีการลบ

เมื่อสื่อมวลชนได้รับข้อร้องเรียน จากเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้คุ้มครองดูแล หรือตัวแทนทางกฎหมายของเด็ก ที่แจ้งว่าต้องการลบข้อมูลข่าวสารนั้น ออกจากระบบเว็บไซต์ข่าว ด้วยเหตุผลเรื่องสิทธิ ความเป็นส่วนตัว และการปกป้องคุ้มครองเด็ก สื่อมวลชนต้องพิจารณาข้อร้องเรียนอย่างจริงจัง และให้ความสำคัญ หากพบว่าข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอ นั้นสร้างผลกระทบทางลบต่อตัวเด็กอย่างร้ายแรง สื่อต้องลบข้อมูลนั้นทันทีโดยไม่มี ต้องมีกระบวนการทางศาล หรือ นำเอาเงื่อนไขกระบวนการการรับเรื่องราวร้องเรียนที่ใช้ระยะเวลายาวนาน มาเป็นข้ออ้าง

สิทธิที่จะถูกลืมของเด็กในโลกออนไลน์ (Right to be Forgotten)

1

หากสื่อมวลชนได้รับข้อมูล ภาพ
คลิป หรือบันทึกพยาน
หลักฐานอื่น ๆ ในคดีความ
ที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์
ต้องแจ้งและนำส่งข้อมูล
ไปยังเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทันที
เมื่อคดีความเข้าสู่การดำเนินการ
ของรัฐ สื่อต้องลบข้อมูลดังกล่าว
ออกทันที ต้องไม่ส่งต่อข้อมูล
หลักฐานคดีไปในช่องทางสื่อสังคม
เพื่อป้องกันข้อมูลหลุดออกไป
สร้างความเสียหาย
และผลกระทบต่อเด็ก

2

เมื่อสื่อมวลชนได้รับข้อร้องเรียน
จากเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง
ผู้คุ้มครองดูแล
หรือตัวแทนทางกฎหมายของเด็ก
ที่แจ้งว่าต้องการลบข้อมูล
ข่าวสารนั้นออกไปจาก
ระบบเว็บไซต์ข่าว
สื่อมวลชนต้องลบข้อมูลนั้นทันที

ข้อเสนอในการนำ

“แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าว
ที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์”

ไปใช้งาน

1. คณะผู้จัดทำ องค์กรวิชาชีพสื่อ องค์กรสื่อสารมวลชน หน่วยงานกำกับดูแลสื่อ สถาบันการศึกษา และแหล่งทุนสนับสนุน ควรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้และแนวปฏิบัติสื่อฯ นี้ ให้แก่สื่อมวลชน ให้เป็นที่รับรู้อย่างกว้างขวาง ส่งเสริมให้ได้รับการยอมรับที่จะร่วมกันยึดถือปฏิบัติอย่างจริงจัง
2. องค์กรวิชาชีพสื่อ องค์กรสื่อสารมวลชน จัดให้มีการฝึกอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวปฏิบัติสื่อฯ นี้ เพื่อขยายความเข้าใจสู่แนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมและมาตรฐานกลางร่วมกันในการนำเสนอรายงานข่าว
3. สถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนด้านนิเทศศาสตร์ สื่อสารมวลชน ควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาเป็นเนื้อหาการเรียนการสอนในหลักสูตรวิชาชีพ อาจเชิญสภามหาวิทยาลัยหรือสมาคม/องค์กรวิชาชีพมาร่วมกันจัดทำเป็นหลักสูตร หรือบรรจุเนื้อหาเข้าไปในการศึกษาภาคบังคับ (สื่อสารมวลชน) หรือใช้เป็นส่วนหนึ่งของการสอบใบอนุญาตหรือการสอบประเมินความรู้ประจำปี

4. องค์กรวิชาชีพสื่อและองค์กรสื่อสารมวลชน ควรเปิดช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน ผลักดันให้มีมาตรการและกระบวนการตรวจสอบ ยกย่องเชิดชู และกระบวนการจัดการด้าน “จริยธรรมทางวิชาชีพ” อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรม

5. หน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรม สภานายความ องค์กรด้านสิทธิเด็ก ควรพยายามผลักดันให้มีการกำหนดความรับผิดชอบผูกพันแก่สื่อหรือผู้นำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเด็ก โดยไม่มีอายุความ เพื่อให้เกิดความรอบคอบ พิถีพิถัน ระมัดระวัง และรับผิดชอบต่อผลกระทบที่เกิดกับเด็ก จากข้อมูลข่าวสารที่ปรากฏบนโลกออนไลน์ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง

6. องค์กรวิชาชีพสื่อ และองค์กรสื่อ ควรจัดฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตอกย้ำจิตสำนึก จริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม ให้สื่อมวลชนได้ตระหนักถึงการนำเสนอข่าวที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก เข้าใจถึงบทบาทสื่อมวลชนว่าเป็นอีกวิชาชีพหนึ่งที่สำคัญที่จะช่วยปกป้องคุ้มครองเด็ก ควรให้ความรู้แก่สื่อมวลชนในเรื่องกฎหมายและบทลงโทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีกรณีการนำเสนอข่าวที่ละเมิดสิทธิเด็ก

7. เผยแพร่ความรู้และแนวปฏิบัติสื่อฯ นี้ ให้แก่ชุมชนและสังคม เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบสื่อ ให้เกิดการสะท้อนข้อคิดเห็น และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง

8. ส่งเสริมให้มีการลดการแข่งขันด้านข่าวในแง่ของการมุ่งเพิ่มความนิยมให้สถานี กองบรรณาธิการ เพจข่าว เว็บไซต์ ฯลฯ มากกว่าการคำนึงถึงผลกระทบและการปกป้องคุ้มครองผู้เสียหาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เสียหายที่เป็นเด็ก

9. กระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดให้มีการสอดแทรกเนื้อหาความรู้ เรื่องการละเมิดสิทธิเด็ก การป้องกันภัยออนไลน์ อัจฉริยภาพทางดิจิทัล (DQ – Digital Intelligence Quotient) และการรู้เท่าทันสื่อ เข้าไปในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างเสริมภูมิคุ้มกัน และให้เด็กมีความรู้เรื่องสิทธิของตนเอง

10. ยกระดับเรื่อง การนำเสนอข่าวที่ไม่ละเมิดสิทธิเด็ก ให้เป็นวาระแห่งชาติ และผลักดันสู่การกำหนดนโยบายสาธารณะที่สำคัญ เช่น กฎหมายปกป้องคุ้มครองสิทธิและความเป็นส่วนตัวของเด็กในสื่อออนไลน์ สร้างเสริมการรู้เท่าทันสื่อให้กับสื่อมวลชนและประชาชน

บทขอบคุณ

เอกสาร แนวปฏิบัติการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์ ฉบับนี้ เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของหลาย ๆ ฝ่าย ด้วยความตระหนักถึงผลกระทบต่อเด็กและครอบครัวที่เป็นผู้เสียหายหรือผู้กระทำความผิดที่ปรากฏอยู่ในข่าว ในฐานะของสื่อมวลชนที่มีบทบาทเป็นผู้นำพาข้อมูลข่าวสาร ความคิด ความเชื่อ และความรู้ต่าง ๆ ไปสู่ผู้รับสาร จึงต้องแสดงความรับผิดชอบร่วมในการปกป้องคุ้มครองเด็ก

ขอขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่เห็นความสำคัญ จึงได้ให้การสนับสนุน มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย ในการดำเนินโครงการขับเคลื่อนงานคุ้มครองเด็กจากภัยออนไลน์ นำมาซึ่งการพัฒนา แนวปฏิบัติสำหรับสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กในกรณีภัยออนไลน์ ฉบับนี้ ร่วมกับ สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสद्य.) ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ องค์กรสื่อ และผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อ จำนวนมาก สำหรับเส้นทางการพัฒนา

ขอขอบคุณ

1. ดร.ศรีดา ตันตะอติพานิช ที่ปรึกษา ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการขับเคลื่อนงานคุ้มครองเด็กจากภัยออนไลน์ สนับสนุนโดย สสส.
2. ดร.ธีรรัตน์ พันทวี วงศ์ชนะเอนก ผู้จัดการโครงการจัดทำแนวปฏิบัติสื่อฯ
3. อาจารย์ธาม เชื้อสถาปนศิริ ผู้ยกร่างแนวปฏิบัติสื่อฯ
4. แพทย์หญิงมธุรดา สุวรรณโพธิ์ ผู้ให้ข้อมูลด้านจิตเวชเด็กและวัยรุ่น
5. อาจารย์รณวิทย์ สิมะเสถียร ผู้ให้ข้อมูลด้านกฎหมาย
6. คุณชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ผู้ร่วมสนับสนุน ในฐานะ ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

7. คุณเทิดศักดิ์ วงศ์ธนะเอนก	ผู้บริหารการจัดประชุมและการอบรม
8. คุณปาริชาติ แก้วเขียว	ผู้ประสานงานโครงการ

ขอขอบคุณ

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (ครั้งที่ 1)

วันพุธที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2562 เวลา 9.00 - 13.00 น.

อาคารสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพฯ

1. คุณชัยอนันต์ สันติวาสะ	MCOT
2. คุณภาวิณี โตตะเคียน	สถานีวิทยุจุฬาฯ
3. คุณกรรณิการ์ โต๊ะมีนา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
4. คุณสมฤดี ยี่ทอง	บรรณาธิการข่าวการเมืองไทยรัฐทีวี
5. คุณธีรศักดิ์ อริยอรชุน	ช่องเคเบิลทีวี
6. คุณวิไลภรณ์ จงกลวัฒนา	ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักรายการ
สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส
7. อาจารย์ธรรณวิทย์ สิมะเสถียร	สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน
8. ดร.นิตินันท์ พันทวี	สถานีวิทยุเพลงลูกทุ่ง และกรมสนับสนุน
บริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

ขอขอบคุณ

ผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม (ครั้งที่ 2)

วันอังคารที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2562 เวลา 9.00 - 13.00 น.

อาคารสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพฯ

1. คุณชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี	ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
2. คุณพลินี เสริมสินสิริ	สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

3. แพทย์หญิงมจรดา สุวรรณโพธิ์ สถาบันราชานุกูล
4. ดร.มนฤดี ธาดาอำนวยชัย บริษัทผลิตภาพยนตร์
5. คุณลักขณา สุริยงค์ 77 ข้าราชการ
6. อาจารย์ชาม เชื้อสถาปนศิริ สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็ก และครอบครัว ม.มหิดล
7. ดร.นิตินันท์ พันทวี สมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน
8. คุณพงศ์ธร จันทรัมย์ มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)

ขอขอบคุณ

ผู้ทรงคุณวุฒิ/นักวิชาการ/สื่อ ร่วมให้ข้อคิดเห็นและเสนอแนะ (ทางออนไลน์)

1. รศ.ดร.เกศินี ประทุมสุวรรณ อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
2. ผศ.พีรพัฒน์ พันศิริ อาจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
3. คุณสุมาลี สุวรรณกร บรรณาธิการศูนย์ข่าวเครือเนชั่นภาคอีสาน
4. อาจารย์จรัส จันทนาวิวัฒน์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน
5. คุณฐิติญาณ จันทนภุชา บก.ข่าว ศูนย์ข่าวช่อง 9 อสมท. ภาคอีสาน
6. คุณบุศรินทร์ กิตติศิลป์ธนากุล ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน
7. คุณสุวิมล พรหมสุวรรณ หนังสือพิมพ์ภาคใต้โพกัสเว็บไซต์สงขลาทูเดย์
8. คุณภูวสิทธิ์ สุขใส หนังสือพิมพ์ภาคใต้โพกัสเว็บไซต์สงขลาทูเดย์ และกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

ขอขอบคุณ

ผู้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำแนวปฏิบัติสื่อฯ

วันศุกร์ที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 เวลา 9.00 - 15.30 น.

ณ ห้องไอวี 3 ชั้น 2 โรงแรมทีเค พาเลซ แจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

1. ดร.ธีรารัตน์ พันทวี วงศ์ณะเอนก
อนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ และนายกสมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน (สสद्य.)
2. ดร.ศรีดา ตันตะอติพานิช
อนุกรรมการส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการใช้สื่อออนไลน์ และกรรมการผู้จัดการ มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย (อพท.)
3. แพทย์หญิงมจรดา สุวรรณโพธิ์ จิตแพทย์เด็กและวัยรุ่น ผู้อำนวยการสถาบันราชานุกูล
4. คุณชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี ประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
5. คุณรณวิทย์ สิมะเสถียร อุปนายกสมาคมวิทยุและสื่อเพื่อเด็กและเยาวชน
6. คุณเกษม แก้วบริสุทธิ์ หนังสือพิมพ์ข่าวภาค 7 จังหวัดราชบุรี
7. คุณกวิษฐา ใจซื่อ ผู้สื่อข่าวศูนย์ข่าวเครือเนชั่น ภาคอีสาน
8. คุณจักรกฤษณ์ แววคล้ายหงษ์ ทราดออนไลน์ จังหวัดตราด
9. คุณนิราช ทิพย์ศรี สื่อมวลชน จังหวัดชลบุรี
10. คุณปติตตา หนูสันทัด ผู้สื่อข่าว ไทยพีบีเอส จังหวัดนราธิวาส
11. คุณเยาวลักษณ์ ลีชน สถาบันอิศรา
12. คุณศตวุฒิ ศรีจันทร์อ่อน สถาบันอิศรา
13. คุณทองศักดิ์ ทองสีกัน เว็บไซต์ ThaiPBSKIDS
14. คุณเสด็จ บุณนาค กรรมการ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
15. คุณจิติชัย อัญญาวัชระ กรรมการ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

16. คุณมนโนประภา กลัดภิบาล	ผู้สื่อข่าว ฝ่ายข่าวสังคม ช่อง 3
17. คุณยุทธนา ชานนท์	ช่างภาพ ช่อง 3
18. คุณพิชญ์พงศ์ ดวงวิไล	ผู้ช่วยช่างภาพ ช่อง 3
19. คุณญาณี แววคล้ายหงษ์	ผู้ช่วยบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ประชาชาติ
จังหวัดราชบุรี
20. คุณนรภัทท์ อร่ามเรือง	โปรดิวเซอร์อาวุโส ศูนย์สื่อสารณะ
เพื่อเด็กและครอบครัว สถานีโทรทัศน์ไทย
พีบีเอส
21. คุณอาทิตย์ แสงสว่าง	ประธานเครือข่ายบรรณาธิการหนังสือพิมพ์
ภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก

บรรณานุกรม

อาจารย์ ปุรินทรกุล. (2563). คู่มือการรายงานข่าวสิทธิเด็กบนสื่อสังคมออนไลน์: ภายใต้อโครงการ "การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคู่มือการรายงานข่าวสิทธิเด็กบนสื่อสังคมออนไลน์" สนับสนุนโดย กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์. เข้าถึงเมื่อ 25 เมษายน 2563 จาก

https://drive.google.com/drive/folders/1lwGZM1B2Oni0vSapmyaShHUIQkuHDBxp?fbclid=IwAR0S43NsA9AXKx_e08Uerf_k7IbFCz_rxvmlVg-WTBruJyH1w7Q37Rty-fQ

ราชกิจจานุเบกษา. (2546). พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546.

เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563 จาก

<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/00130679.PDF>

ราชกิจจานุเบกษา. (2560). พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2563 จาก

<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/010/24.PDF>

ราชกิจจานุเบกษา. (2562). พระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาและคุ้มครองสถาบันครอบครัว พุทธศักราช 2562. เข้าถึงเมื่อ 23 พฤษภาคม 2563 จาก

http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/067/T_0171.PDF

ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560.

เข้าถึงเมื่อ 23 พฤษภาคม 2563 จาก

<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/040/1.PDF>

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2550). พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำ
ความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550. เข้าถึงเมื่อ 25 พฤษภาคม 2563 จาก
[http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C771/%C771-20-9999-
update.pdf](http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C771/%C771-20-9999-update.pdf)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2553). พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและ
ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553.
เข้าถึงเมื่อ 20 พฤษภาคม 2563 จาก
[http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C803/%C803-20-2553-
a0001.pdf](http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%C803/%C803-20-2553-a0001.pdf)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2550). พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.
2550. เข้าถึงเมื่อ 20 พฤษภาคม 2563 จาก
[http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%CA71/%CA71-20-9999-
update.htm](http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%CA71/%CA71-20-9999-update.htm)

สภาการหนังสือพิมพ์. (2559). แนวปฏิบัติที่ได้มาและการนำเสนอข่าวและภาพข่าว
ของสื่อมวลชนโดยไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ตก
เป็นข่าว. เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2563 จาก
<http://www.presscouncil.or.th/archives/2395>

สภาการหนังสือพิมพ์. (2561). แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์ เรื่อง การเสนอข่าว
ความคิดเห็น และภาพเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2561. เข้าถึงเมื่อ 10
มกราคม 2563 จาก <http://www.presscouncil.or.th/archives/4102>

สภาการหนังสือพิมพ์. (2560). แนวปฏิบัติสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เรื่อง การ
เสนอข่าว เนื้อหาข่าว การแสดงความคิดเห็น และภาพข่าว ผู้หญิงและเด็กถูก
ล่วงละเมิดทางเพศ พ.ศ. 2560. เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2563 จาก
<http://www.presscouncil.or.th/%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87-%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%99%E0%B8%AD%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%A0%E0%B8%B2>

อรรถกร สุขพัฒน์พันธ์. (2562). สิทธิที่จะถูกลืม (Right to be forgotten): จากคำ
วินิจฉัยสัมติใหม่ ภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของสหภาพยุโรป.
เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2563 จาก
<http://web.krisdika.go.th/pdfPage.jsp?type=act&actCode=352>

UNICEF. (2020). อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กคืออะไร. เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2563
จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/what-is-crc>

สื่อมวลชน

ต้องนำเสนอข้อมูลรอบด้าน

ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

เปรียบดั่งพ่อครัวที่เสิร์ฟอาหารเลิศรส

อุดมด้วยคุณค่าทางโภชนาการครบห้าหมู่

ผู้บริโภคก็จะมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ

มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย
Internet Foundation for the Development of Thailand

มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย

เลขที่ 723 อาคารศุภาคาร ห้อง 3C15 ชั้น 3 ถนนเจริญนคร

แขวงคลองตันใหม่ เขตคลองสาน กรุงเทพฯ 10600

โทรศัพท์: 0-2860-1358 โทรสาร: 0-2860-3437

เว็บไซต์: www.inetfoundation.or.th

Facebook fanpage: INETFOUNDATION

ดาวน์โหลดเอกสารนี้ที่

